รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ*

The Educational Management Model for Pre-service Teachers with Special Sports Talents at Thailand National Sports University

[1]วิยะดา วรรณขันธ์, ศศิรดา แพงไทย และ พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ
[1]Wiyada Wannakhan, Sasirada Pangthai and Phongsak Phakamach
คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยพิชญบัณฑิต
Faculty of Education, Phichayabundit College, Thailand.
[1]Corresponding Author's Email: wiyadawannakhan@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาองค์ประกอบการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ 2. พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬา และ 3. ประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาที่พัฒนาขึ้น การวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ดำเนินการ 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาและยืนยันองค์ประกอบ โดยวิเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน และเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่าง 233 คน จาก 17 วิทยาเขต ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิจาก 17 วิทยาเขต เพื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบและตรวจสอบความเหมาะสมโดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน และระยะที่ 3 ประเมินรูปแบบจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวน 30 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้งการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบการจัดการศึกษาประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักสูตรที่ยืดหยุ่นและบูรณาการ (2) การสอนที่ส่งเสริมพหุปัญญาและสมรรถนะ (3) การเรียนรู้แบบผสมผสาน (4) การสนับสนุนด้านวิชาการ ด้านกีฬา และด้านสวัสดิการ (5) ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในและองค์กรภายนอก และ (6) สภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อหนุนต่อการเรียนและการกีฬา โดยผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดีมาก 2. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาเชิงระบบที่เชื่อมโยงองค์ประกอบ โครงสร้าง และกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ 3. ผลการประเมินรูปแบบพบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ในการนำไปใช้ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: นักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬา; รูปแบบการจัดการศึกษา; มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

---

*Received January 29, 2026; Revised March 6, 2026; Accepted March 24, 2026

Abstract

This research article aimed to: 1) study the components of educational management for pre-service teachers with special athletic abilities at Thailand National Sports University; 2) develop an educational management model for pre-service teachers with special athletic abilities; and 3) evaluate the developed educational management model. This study employed a mixed-methods research design conducted in three phases. Phase 1 involved studying and confirming the components through document analysis and interviews with seven experts, alongside collecting quantitative data from a sample of 233 participants across 17 campuses. This sample was obtained via stratified sampling to be used for Confirmatory Factor Analysis (CFA). Phase 2 focused on developing the model and verifying its appropriateness through a focus group discussion with nine experts. Phase 3 evaluated the model involving 30 stakeholders. Data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation, as well as Confirmatory Factor Analysis (CFA) and content analysis.

The research findings revealed the following: 1) The educational management components consisted of six elements: (1) a flexible and integrated curriculum; (2) instruction promoting multiple intelligences and competencies; (3) blended learning; (4) academic, athletic, and welfare support; (5) collaboration between internal units and external organizations; and (6) an environment and atmosphere conducive to learning and sports. The results of the Confirmatory Factor Analysis (CFA) indicated that the model demonstrated an excellent fit with the empirical data. 2) The developed model is a systemic educational management model that systematically links components, structures, and operational processes. 3) The results of the model evaluation indicated that its propriety, feasibility, and utility for application were at the highest level.

Keywords: Pre-service Teachers with Special Athletic Abilities; Educational Management Model; Thailand National Sports University

บทนำ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพเฉพาะด้านควบคู่กับการพัฒนาสมรรถนะเชิงวิชาชีพ เป็นประเด็นสำคัญของระบบการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะในบริบทของสังคมที่ให้ความสำคัญกับคุณภาพบัณฑิตและความสามารถในการแข่งขันในระดับสูง กลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษจึงจำเป็นต้องได้รับการจัดการศึกษาที่มีลักษณะเฉพาะและแตกต่างจากระบบการศึกษาแบบทั่วไป เพื่อให้สามารถพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่และยั่งยืน งานวิจัยด้านการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษชี้ให้เห็นว่า หากระบบการศึกษาไม่สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้และระบบสนับสนุนให้สอดคล้องกับบริบทชีวิตและภารกิจของผู้เรียน อาจนำไปสู่การสูญเสียศักยภาพ ความล้มเหลวทางการเรียน และผลกระทบต่อสุขภาวะทั้งด้านร่างกายและจิตใจ (Stambulova et al., 2015; Kuettel and Larsen, 2020; Phomma and Tingsabhat, 2023) ในบริบทของการอุดมศึกษา ผู้เรียนที่ต้องปฏิบัติบทบาทซ้อนระหว่างการเรียนและการฝึกซ้อมหรือการแข่งขัน

กีฬาในระดับสูง มักเผชิญข้อจำกัดจากโครงสร้างการจัดการศึกษาแบบดั้งเดิมที่ขาดความยืดหยุ่น ส่งผลต่อความต่อเนื่องในการเรียนรู้และความสำเร็จทางการศึกษา (Wylleman and Lavallee, 2004; Stambulova et al., 2015; Xuan and Min, 2024) ทั้งนี้ องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาได้ชี้ให้เห็นว่าระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องออกแบบให้สามารถรองรับความแตกต่างของผู้เรียนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพเฉพาะด้านควบคู่กับผลลัพธ์การเรียนรู้ในภาพรวม (OECD, 2019)

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ (Thailand National Sports University: TNSU) เป็นสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางของประเทศไทยที่มีพันธกิจในการผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง โดยมีโครงสร้างการจัดการศึกษาครอบคลุม 17 วิทยาเขตทั่วประเทศ (Thailand National Sports University, 2023) หนึ่งในภารกิจสำคัญคือการผลิตนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬา ซึ่งต้องพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพครูควบคู่กับการเข้าร่วมการฝึกซ้อมและการแข่งขันกีฬาในระดับชาติและนานาชาติ ภายใต้บริบทดังกล่าว นักศึกษากลุ่มนี้จึงอยู่ในสถานะของ “บทบาทคู่” (dual career) ที่ต้องรักษาสมดุลระหว่างภาระทางวิชาการและภาระทางกีฬาอย่างต่อเนื่อง ข้อมูลจากมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอุดรธานี ระหว่างปี พ.ศ. 2562–2567 พบว่า มีนักศึกษาที่ออกกลางคันคิดเป็นร้อยละ 13.99 จากนักศึกษาทั้งหมด 436 คน โดยปัจจัยสำคัญเกี่ยวข้องกับความขัดแย้งของตารางเรียนและภาระการฝึกซ้อมหรือการแข่งขันกีฬา เช่น การเก็บตัวทีมชาติระยะเวลา 1–2 เดือน หรือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามหลักสูตรจำนวน 480 ชั่วโมงที่ทับซ้อนกับช่วงการแข่งขัน (Thailand National Sports University, Udon Thani Campus, 2022) นอกจากนี้ การสะท้อนความคิดเห็นจากนักศึกษายังชี้ให้เห็นถึงความยากลำบากในการรักษาความต่อเนื่องของการเรียน การสะสมหน่วยกิต และการบริหารเวลาเพื่อรองรับบทบาททั้งสองด้าน แม้ว่าข้อมูลเชิงประจักษ์ดังกล่าวจะเป็นบริบทเฉพาะของวิทยาเขตหนึ่ง แต่ด้วยโครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานวิชาชีพครู และระบบการประเมินสมรรถนะที่กำหนดใช้ร่วมกันทั่วทั้งมหาวิทยาลัย ประเด็นความท้าทายดังกล่าวจึงมีนัยสำคัญในระดับสถาบัน และควรได้รับการพิจารณาเชิงระบบ สถานการณ์นี้สอดคล้องกับงานวิจัยระดับนานาชาติที่ระบุว่า หากระบบการจัดการศึกษาไม่มีความยืดหยุ่นเพียงพอและขาดกลไกสนับสนุนเฉพาะกลุ่ม นักศึกษาที่ต้องปฏิบัติบทบาทคู่ระหว่างการเรียนและการแข่งขันกีฬาในระดับสูงอาจเผชิญข้อจำกัดด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความตึงเครียดจากบทบาทซ้อน (Wylleman and Lavallee, 2004; Stambulova and Wylleman, 2019; Sorkkila and Aunola, 2020) ดังนั้น การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อบริบทเฉพาะของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จึงเป็นประเด็นที่มีความจำเป็นเชิงระบบเพื่อสนับสนุนการพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณภาพทั้งด้านวิชาชีพครูและด้านการกีฬาอย่างสมดุล

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาในภาพรวม โดยเฉพาะด้านการบริหารการศึกษาและการจัดการเชิงระบบในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งให้กรอบแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับโครงสร้าง การบริหารจัดการ และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (Owens and Valesky, 2015; Hannan and Retallick, 2018; Phakamach et al., 2023) ขณะเดียวกันยังมีงานวิจัยด้านการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษที่มุ่งเน้นการส่งเสริมศักยภาพเฉพาะด้านของผู้เรียน (Renzulli, 1986; Subotnik et al., 2011; Sorkkila and Aunola, 2020) รวมถึงงานวิจัยด้านการผลิตและพัฒนาครูที่เน้นการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูให้สอดคล้องกับบริบทการปฏิบัติงานจริง (Darling-Hammond, 2006; Sorkkila and Aunola, 2020) นอกจากนี้ งานวิจัยในบริบทของประเทศไทยยังให้ข้อค้นพบที่สำคัญเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการสนับสนุนผู้เรียนในระบบการศึกษา (Tangsuphat, 2011; Sutthiprapha, 2017; Hoy and Miskel, 2019; The Office of the Education Council, 2019

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณางานวิจัยเหล่านี้โดยรวม พบว่า งานส่วนใหญ่ยังมุ่งศึกษาในลักษณะรายมิติหรือศึกษาในบริบทของผู้เรียนทั่วไป ขณะที่งานวิจัยที่พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเชิงระบบซึ่งบูรณาการมิติด้านการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูและการส่งเสริมความเป็นเลิศทางกีฬาเข้าด้วยกันอย่างเป็นองค์รวมยังมีอยู่อย่างจำกัด โดยเฉพาะในบริบทของนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬา ซึ่งต้องปฏิบัติบทบาทซ้อนทั้งในฐานะนักศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูและในฐานะนักกีฬา งานวิจัยด้านการพัฒนานักกีฬาควบคู่การศึกษาในต่างประเทศชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นของระบบการจัดการศึกษาและระบบสนับสนุนที่ออกแบบเฉพาะสำหรับผู้เรียนในบทบาทคู่ (dual career) แต่ส่วนใหญ่ยังเป็นการศึกษาในบริบทของต่างประเทศ (Wylleman and Lavallee, 2004; Stambulova and Wylleman, 2019; Sorkkila and Aunola, 2020) ขณะที่ในบริบทของสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางด้านการกีฬา เช่น มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติของประเทศไทย ซึ่งมีบริบทด้านพันธกิจ โครงสร้าง และกลุ่มผู้เรียนที่แตกต่าง ยังขาดงานวิจัยที่พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเชิงระบบบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สามารถนำไปใช้ได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม

จากช่องว่างทางการวิจัยดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเชิงระบบที่สามารถบูรณาการการเรียนและการพัฒนาความเป็นเลิศทางการกีฬาเข้าด้วยกันอย่างมีประสิทธิภาพ การวิจัยนี้จึงมุ่งพัฒนา “รูปแบบการจัดการศึกษา” ที่บูรณาการกีฬาและวิชาชีพครูเพื่อแก้ปัญหาความไม่สมดุลระหว่างการเรียนและการกีฬา และสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งนี้ รูปแบบที่พัฒนาขึ้นยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ที่เน้นการส่งเสริมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และยกระดับครูพลศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ (Teachers’ Council of Thailand, 2018) การพัฒนานี้ไม่เพียงช่วยลดความเสี่ยงต่อการออกกลางคัน ยังเสริมสร้างสมดุลระหว่างการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะทางกีฬา และสนับสนุนการผลิตครูพลศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
3. เพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ในการนำไปใช้ของรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) โดยดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ตามลำดับดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

การวิจัยระยะที่ 1 เป็นการศึกษาและสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬา ภายใต้กรอบแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา (Gardner, 1983) แนวคิดการพัฒนานักกีฬาควบคู่การศึกษา (Dual Career Development Model) (Wylleman and Lavallee, 2004; Stambulova and Wylleman, 2019) และแนวคิดการจัดการศึกษาเชิงระบบในสถาบันอุดมศึกษา (Owens

and Valesky, 2015) โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ในลักษณะเชิงสำรวจแบบลำดับขั้น (Sequential Exploratory Design) เริ่มจากการวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการโดยการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis) ร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) แบบสัมภาษณ์ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน และมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) เท่ากับ 0.87

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 7 คน คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย ผู้บริหาร 3 คน อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์สายการศึกษา 1 คน อาจารย์สายพลศึกษา 1 คน และอดีตนักกีฬา/นักกีฬาปัจจุบันในศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ 2 คน ข้อมูลเชิงคุณภาพนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้เบื้องต้น ผลการสังเคราะห์ได้องค์ประกอบ จำนวน 6 องค์ประกอบ รวม 64 ตัวบ่งชี้ ซึ่งนำไปพัฒนาเป็นแบบสอบถามมาตรประมาณค่า 5 ระดับสำหรับการตรวจสอบเชิงปริมาณ

การวิจัยเชิงปริมาณดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 233 คน จาก 17 วิทยาเขตของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ประกอบด้วย ผู้บริหาร 11 คน (4.72%) อาจารย์ 86 คน (36.91%) และนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬา 130 คน (55.90%) ขนาดกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวสอดคล้องกับเกณฑ์การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันที่เสนอให้มีอย่างน้อย 5–10 เท่าของจำนวนตัวแปรสังเกต (Hair et al., 2019; Kline, 2016) โดยการศึกษานี้มีตัวแปรสังเกต 64 ตัวบ่งชี้ จึงถือว่าขนาดกลุ่มตัวอย่างเพียงพอต่อการยืนยันองค์ประกอบแบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC) เท่ากับ 0.87 และมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach’s Alpha) เท่ากับ 0.96 วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) เพื่อทดสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

การวิจัยระยะนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬา โดยนำองค์ประกอบที่ผ่านการยืนยันเชิงประจักษ์จากระยะที่ 1 มาใช้เป็นกรอบในการออกแบบและยกร่างรูปแบบการจัดการศึกษา จากนั้นดำเนินการตรวจสอบและปรับปรุงความเหมาะสมของร่างรูปแบบโดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (FGD) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม จำนวน 9 คน คัดเลือกด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งต้องมีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการศึกษา การผลิตครู หรือการพัฒนานักกีฬาระดับสูงไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีบทบาทเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการศึกษาหรือการกำหนดนโยบายด้านกีฬาในระดับสถาบันหรือระดับประเทศ ประกอบด้วยผู้บริหารของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จำนวน 2 คน ได้แก่ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์และรองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ตัวแทนสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย จำนวน 2 คน นักกีฬาทีมชาติที่เป็นข้าราชการครู จำนวน 1 คน และคณาจารย์ระดับปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษา 4 คน การสนทนากลุ่มดำเนินการโดยใช้แนวคำถามกึ่งโครงสร้าง ครอบคลุมประเด็นด้านความเหมาะสมและความครบถ้วนขององค์ประกอบของร่างรูปแบบ ความชัดเจนและความเหมาะสมของแนวทางการปฏิบัติ ความเหมาะสมของกลไกสู่ความสำเร็จในระดับระบบและนโยบาย ความเป็นไปได้ในการ

นำรูปแบบไปใช้จริงในบริบทของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ตลอดจนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาร่างรูปแบบให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยบันทึกประเด็นการสนทนาอย่างเป็นระบบ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยพิจารณาความเห็นที่สอดคล้องกันของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นหลักในการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงรูปแบบให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

การวิจัยระยะนี้เป็นการประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาที่พัฒนาขึ้น โดยประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ในการนำไปใช้ของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) โดยใช้แบบประเมินมาตรประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน (2) การประเมินระดับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ของรูปแบบ และ (3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแบบปลายเปิด ส่วนที่ 2 ของแบบประเมินครอบคลุมองค์ประกอบหลักของรูปแบบจำนวน 6 ด้าน โดยมีแนวปฏิบัติย่อยภายใต้แต่ละองค์ประกอบ รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ

แบบประเมินพัฒนาขึ้นบนกรอบรูปแบบที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิในระยะที่ 2 และผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกด้านการบริหารการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร หรือการพัฒนานักกีฬา และมีประสบการณ์ด้านการบริหารหรือพัฒนาการศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.91 และมีค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) เท่ากับ 0.95 กลุ่มตัวอย่างในการประเมินจำนวน 30 คน คัดเลือกแบบเจาะจงจากวิทยาเขตที่มีนักกีฬาทีมชาติจำนวนมาก ได้แก่ ชลบุรี สุพรรณบุรี เชียงใหม่ ลำปาง ชุมพร ยะลา และศรีสะเกษ และมีคุณสมบัติเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬา ประกอบด้วย ผู้บริหาร 10 ราย ซึ่งมีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี อาจารย์ 10 ราย ซึ่งมีประสบการณ์สอนหรือดูแลนักศึกษากลุ่มดังกล่าว และนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬา 10 ราย ซึ่งกำลังศึกษาในหลักสูตรและมีประสบการณ์ทั้งด้านการเรียนและการแข่งขันกีฬา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อพิจารณาระดับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ของรูปแบบ ก่อนนำผลไปปรับปรุงรูปแบบให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยสามารถนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์เพื่อให้ครอบคลุมประเด็นของการวิจัยตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาองค์ประกอบการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก จำนวน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักสูตรที่ยืดหยุ่นและบูรณาการ 2) การสอนที่ส่งเสริมพหุปัญญาและสมรรถนะ 3) การเรียนรู้แบบผสมผสาน 4) การสนับสนุนด้านวิชาการ ด้านกีฬา และด้านสวัสดิการ 5) ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยและองค์กรภายนอก และ 6) สภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อหนุนต่อการเรียนและการกีฬา เมื่อพิจารณาสภาพการจัดการศึกษาจำแนกตามองค์ประกอบปรากฏผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬา มีรายละเอียดแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬา จำแนกตามองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. หลักสูตรที่ยืดหยุ่นและบูรณาการ	2.75	0.28	ปานกลาง
2. การสอนที่ส่งเสริมพหุปัญญาและสมรรถนะ	3.38	0.40	ปานกลาง
3. การเรียนรู้แบบผสมผสาน	2.88	0.47	ปานกลาง
4. การสนับสนุนด้านวิชาการ ด้านกีฬา และด้านสวัสดิการ	3.14	0.37	ปานกลาง
5. ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยและองค์กรภายนอก	3.31	0.36	ปานกลาง
6. สภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เกื้อหนุนต่อการเรียนและการกีฬา	3.13	0.43	ปานกลาง
รวม	**3.10**	**0.26**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยองค์ประกอบด้านการสอนที่ส่งเสริมพหุปัญญาและสมรรถนะมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือองค์ประกอบด้านความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยและองค์กรภายนอก และองค์ประกอบด้านการสนับสนุนด้านวิชาการ ด้านกีฬาและด้านสวัสดิการ ขณะที่องค์ประกอบด้านหลักสูตรที่ยืดหยุ่นและบูรณาการ และการเรียนรู้แบบผสมผสานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

	องค์ประกอบ	น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (STDYX)	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE)	Residual	R^2
การจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬา	1. หลักสูตรที่ยืดหยุ่นและบูรณาการ	.867	-	.248	.752
	2. การสอนที่ส่งเสริมพหุปัญญาและสมรรถนะ	.916	.060	.161	.839
	3. การเรียนรู้แบบผสมผสาน	.854	.059	.270	.730
	4. การสนับสนุนด้านวิชาการ ด้านกีฬา และด้านสวัสดิการ	.900	.059	.190	.730
	5. ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยและองค์กรภายนอก	.913	.055	.166	.834
	6. สภาพแวดล้อมและบรรยากาศเอื้อหนุนต่อการเรียนและการกีฬา	.759	.071	.424	.576
χ^2 = 2.450, df = 2, p = .294, RMSEA = .030, CFI = 1.000, TLI = .998, SRMR=.000					

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการตรวจสอบองค์ประกอบด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) พบว่า ตัวบ่งชี้จำนวน 64 ตัวบ่งชี้ ซึ่งครอบคลุม 6 องค์ประกอบหลัก มีอัตราส่วนกลุ่มตัวอย่างต่อตัวบ่งชี้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของ Hair et al. (2019) ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าสถิติไคสแควร์ไม่แตกต่างจากข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญ (χ^2 = 2.450, df = 2, p = .294) ค่าอัตราส่วน χ^2/df = 1.225 ดัชนีความสอดคล้องของรูปแบบได้แก่ CFI = 1.000, TLI = .998, IFI = 1.000 และ NFI = .998 ขณะที่ค่า RMSEA = .030 และค่า Standardized Root Mean Square Residual (SRMR) = .001

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติที่พัฒนาขึ้น เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาเชิงระบบ ซึ่งออกแบบโดยใช้องค์ประกอบที่ผ่านการยืนยันเชิงประจักษ์จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเป็นกรอบโครงสร้างหลักของรูปแบบ รูปแบบดังกล่าวประกอบด้วยหลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการดำเนินงาน ระบบสนับสนุน และเงื่อนไขความสำเร็จที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ และผลการตรวจสอบและปรับปรุงรูปแบบโดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับบริบทการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ มีความชัดเจนในเชิงโครงสร้างและกระบวนการ และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาได้อย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ผลการประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติที่พัฒนาขึ้นโดยภาพรวม ผลการวิจัยปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติโดยภาพรวม

ด้านการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ความเหมาะสม	4.62	0.49	มากที่สุด
ความเป็นไปได้	4.51	0.54	มากที่สุด
ประโยชน์ในการนำไปใช้	4.60	0.52	มากที่สุด
รวม	**4.58**	**0.49**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.58, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.62, S.D. =0.49) รองลงมา ได้แก่ ด้านประโยชน์ในการนำไปใช้ ($\bar{X}$ =4.60, S.D. = 0.52) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความเป็นไปได้ ($\bar{X}$ = 4.51, S.D. = 0.54)

ตารางที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบจำแนกตามรายด้านของรูปแบบ

รายการประเมิน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		ประโยชน์	
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.
1. หลักการของรูปแบบ	4.73	0.45	4.53	0.51	4.73	0.45
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.60	0.56	4.60	0.50	4.70	0.47
3. กระบวนการของรูปแบบ	4.67	0.48	4.40	0.50	4.73	0.45
4. การประเมินผลของรูปแบบ	4.57	0.50	4.37	0.56	4.67	0.48
5. เงื่อนไขความสำเร็จ	4.60	0.50	4.47	0.51	4.70	0.47
6. องค์ประกอบ						
1) หลักสูตรที่ยืดหยุ่นและบูรณาการ	4.57	0.50	4.41	0.52	4.51	0.51
2) การสอนที่ส่งเสริมพหุปัญญาและสมรรถนะ	4.58	0.50	4.57	0.54	4.55	0.55
3) การเรียนรู้แบบผสมผสาน	4.68	0.47	4.67	0.50	4.71	0.49
4) การสนับสนุนด้านวิชาการ กีฬา และสวัสดิการ	4.59	0.49	4.53	0.56	4.53	0.54
5) ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในและองค์กรภายนอก	4.63	0.50	4.53	0.56	4.66	0.49
6) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนและการกีฬา	4.64	0.48	4.38	0.57	4.58	0.51
รวม	**4.62**	**0.49**	**4.51**	**0.54**	**4.60**	**0.52**

จากตารางที่ 4 พบว่า ด้านหลักการของรูปแบบมีค่าเฉลี่ยสูงสุดทั้งด้านความเหมาะสมและประโยชน์ ($\overline{X}$ = 4.73) ขณะที่ด้านกระบวนการของรูปแบบมีค่าเฉลี่ยสูงในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านประโยชน์ ($\overline{X}$ = 4.73) ส่วนด้านความเป็นไปได้มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นเล็กน้อยในหลายองค์ประกอบ โดยเฉพาะด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนและการกีฬา ($\overline{X}$ = 4.38) อย่างไรก็ตาม ทุกองค์ประกอบยังคงอยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ใหม่

รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เป็นการสังเคราะห์องค์ความรู้เชิงระบบออกมาในรูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูควบคู่กับการส่งเสริมความเป็นเลิศทางการกีฬา ภายใต้บริบทของสถาบันอุดมศึกษาด้านการกีฬาเฉพาะของประเทศไทยที่มี 17 วิทยาเขต โดยที่ผ่านมา งานวิจัยด้าน dual career ส่วนใหญ่มุ่งศึกษาเชิงประสบการณ์ของนักกีฬา หรือเสนอแนวทางสนับสนุนรายมิติ เช่น การให้คำปรึกษา หรือการยืดหยุ่นด้านเวลาเรียน แต่ยังขาดโมเดลเชิงระบบที่เชื่อมโยงหลักสูตรผลิตครู การจัดการเรียนรู้ ระบบสนับสนุน และกลไกเชิงนโยบายเข้าไว้ในโครงสร้างเดียวกัน รูปแบบดังกล่าวประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักสูตรที่ยืดหยุ่นและบูรณาการ (2) การสอนที่ส่งเสริมพหุปัญญาและสมรรถนะ (3) การเรียนรู้แบบผสมผสาน (4) การสนับสนุนด้านวิชาการ ด้านกีฬา และด้านสวัสดิการ (5) ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยและองค์กรภายนอก และ (6) สภาพแวดล้อม

และบรรยากาศที่เอื้อหนุนต่อการเรียนและการกีฬา โดยองค์ประกอบทั้งหมดดำเนินการภายใต้ กรอบกำกับและเงื่อนไขการพัฒนา ที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานวิชาชีพครู นโยบายการจัดการศึกษา และบริบทเชิงสถาบันของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เพื่อกำกับทิศทางและคุณภาพของการจัดการศึกษาให้เป็นระบบเดียวกันทั้งองค์กร

ในเชิงกระบวนการ รูปแบบนี้เสนอ แนวทางการนำไปใช้เชิงขั้นตอน 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การเตรียมความพร้อมและการวางแผน (2) การพัฒนาบุคลากร (3) การพัฒนาหลักสูตรและระบบการจัดการเรียนการสอน และ (4) การพัฒนาระบบสนับสนุนและการนำรูปแบบไปใช้เต็มรูปแบบ กระบวนการดังกล่าวช่วยให้มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติสามารถนำรูปแบบไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติจริง ตั้งแต่ระดับการวางแผนเชิงนโยบาย การบริหารจัดการศึกษา ไปจนถึงการจัดการเรียนรู้และการดูแลสนับสนุนนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง

คุณค่าขององค์ความรู้ใหม่นี้อยู่ที่การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเชิงระบบที่รองรับบทบาทคู่ของนักศึกษาครูที่เป็นนักกีฬา โดยไม่ลดทอนมาตรฐานวิชาชีพครูและไม่กระทบต่อการพัฒนาความเป็นเลิศทางการกีฬา รูปแบบสามารถนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติทั้ง 17 วิทยาเขต รวมทั้งสามารถประยุกต์ใช้ในสถาบันการศึกษาหรือองค์กรที่มีนักศึกษาในบทบาทคล้ายคลึงกันได้ แสดงดังภาพที่ 1

Figure 1: An Educational Management Model for Pre-Service Teachers with Special Talents in Sports at the Thailand National Sports University

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยพบประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า การจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ (1) หลักสูตรที่ยืดหยุ่นและบูรณาการ (2) การสอนที่ส่งเสริมพหุปัญญาและสมรรถนะ (3) การเรียนรู้แบบผสมผสาน (4) การสนับสนุนด้านวิชาการ กีฬา และสวัสดิการ (5) ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอก และ

(6) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนและการกีฬา องค์ประกอบทั้ง 6 ด้านดังกล่าวเป็นผลจากกระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ร่วมกับกรอบแนวคิดทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสะท้อนลักษณะเชิงระบบของการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีบทบาทคู่ การที่ได้องค์ประกอบในลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษากลุ่มนี้มิได้เป็นเพียงการปรับเปลี่ยนวิธีสอนหรือเพิ่มบริการสนับสนุนบางประการเท่านั้น หากแต่ต้องครอบคลุมทั้งมิติด้านโครงสร้างหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ กลไกสนับสนุน และบริบทแวดล้อมของสถาบันอย่างบูรณาการ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดบทบาทคู่ (Dual Career) ซึ่งชี้ว่าความสำเร็จของผู้เรียนที่ต้องปฏิบัติบทบาทด้านการเรียนและการกีฬาไปพร้อมกัน ขึ้นอยู่กับการมีระบบการศึกษาและระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างสมดุล (Stambulova and Wylleman, 2019) อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการศึกษาเชิงระบบ (Systems Approach) ที่มองว่าคุณภาพการศึกษาจะเกิดขึ้นได้เมื่อองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบทำงานเชื่อมโยงกันอย่างเป็นองค์รวม (Stufflebeam, 2003) เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยในต่างประเทศ พบว่า โมเดลการสนับสนุนนักกีฬาในระดับอุดมศึกษามักเน้นมิติหลักด้านหลักสูตรที่ยืดหยุ่น การสนับสนุนทางวิชาการ และการให้คำปรึกษา (Wylleman and Lavallee, 2004; Cosh and Tully, 2015) อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยครั้งนี้ได้ขยายกรอบดังกล่าวให้ครอบคลุมมิติด้านความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและสภาพแวดล้อมเชิงสถาบัน ซึ่งสะท้อนบริบทเฉพาะของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติที่มีโครงสร้างหลายวิทยาเขต และมีพันธกิจทั้งด้านการผลิตครูและการพัฒนานักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ นอกจากนี้ จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันยังพบว่า องค์ประกอบด้านการสนับสนุนด้านวิชาการ กีฬา และสวัสดิการมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุด แสดงให้เห็นว่าระบบสนับสนุนเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนรูปแบบดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ชี้ว่าความต่อเนื่องทางการศึกษาและสุขภาวะของนักกีฬาขึ้นอยู่กับความเข้มแข็งของระบบสนับสนุนเชิงโครงสร้างมากกว่าการปรับเทคนิคการสอนเพียงอย่างเดียว (Sorkkila and Aunola, 2020; Phomma and Tingsabhat, 2023) ในทางตรงกันข้าม องค์ประกอบด้านหลักสูตรที่ยืดหยุ่นและการเรียนรู้แบบผสมผสานแม้อยู่ในระดับมาก แต่มีค่าน้ำหนักต่ำกว่าด้านอื่น สะท้อนข้อจำกัดเชิงโครงสร้างของระบบหลักสูตรที่ยังไม่สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับความไม่แน่นอนของตารางการแข่งขันและการฝึกซ้อมได้อย่างเต็มที่

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า รูปแบบการจัดการศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีลักษณะเป็นโครงสร้างเชิงระบบ (system-based model) ซึ่งแสดงความสัมพันธ์เชิงลำดับและแต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันอย่างชัดเจน โดยมีบริบทเชิงสถาบันและมาตรฐานวิชาชีพครูทำหน้าที่เป็นกรอบกำกับ (regulatory frame) ขณะที่กระบวนการดำเนินงานและกลไกสนับสนุนทำหน้าที่เป็นกลไกขับเคลื่อน (driving mechanism) ของระบบ ความสัมพันธ์ตามภาพรูปแบบจึงมิได้เป็นเพียงการจัดเรียงองค์ประกอบตามลำดับขั้น แต่สะท้อนตรรกะเชิงโครงสร้างที่เชื่อมโยงระดับนโยบาย โครงสร้าง และการปฏิบัติไว้ภายใต้ทิศทางเดียวกัน การออกแบบในลักษณะดังกล่าวแสดงว่าการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยมาตรการเฉพาะจุด เช่น การปรับตารางเรียนหรือเพิ่มบริการสนับสนุนบางด้าน หากแต่ต้องปรับทั้งระบบตั้งแต่ระดับนโยบาย หลักสูตร การจัดการเรียนรู้ จนถึงสภาพแวดล้อมและความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน การจัดวางองค์ประกอบในรูปแบบจึงมีลักษณะเชิงบูรณาการ (integrated structure) มากกว่าการแยกส่วน (fragmented intervention) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบของ Fullan (2016) ที่ชี้ว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนต้องเกิดจากการทำงานสอดประสานกันของหลายระดับในองค์กร นอกจากนี้ การที่รูปแบบกำหนดให้ระบบสนับสนุนเชื่อมโยงโดยตรงกับทั้งกระบวนการจัดการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมเชิงสถาบัน แสดงให้เห็นว่าการสนับสนุนไม่ได้ถูกวางเป็นองค์ประกอบเสริม หากแต่เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างหลักของระบบ ซึ่งแตกต่างจากโมเดลการสนับสนุน

นักกีฬาในบางบริบทที่มักแยกการสนับสนุนออกจากกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยตรง (Wylleman and Lavallee, 2004; Cosh and Tully, 2015) การออกแบบเช่นนี้สะท้อนบริบทเฉพาะของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติที่ต้องบูรณาการพันธกิจด้านการผลิตครูกับการพัฒนานักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศภายใต้ข้อกำหนดมาตรฐานวิชาชีพเดียวกัน โดยสรุป ภาพรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมิได้ทำหน้าที่เพียงแสดงโครงสร้างเชิงองค์ประกอบ แต่เป็นการอธิบายกลไกการทำงานของระบบการจัดการศึกษาในบริบทผู้เรียนที่มีบทบาทคู่ ซึ่งเน้นความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง ความต่อเนื่องของกระบวนการ และการกำกับเชิงนโยบายในฐานะเงื่อนไขความสำเร็จของระบบโดยรวม

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า รูปแบบการจัดการศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะรูปแบบดังกล่าวได้รับการพัฒนาบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลายกลุ่ม และมีการออกแบบองค์ประกอบ โครงสร้าง และกระบวนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับบริบทจริงของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ส่งผลให้รูปแบบสามารถนำไปใช้ได้จริงและตอบสนองต่อข้อจำกัดของการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดการประเมินเพื่อการพัฒนา ซึ่งมุ่งใช้กระบวนการประเมินเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบหรือโครงการให้มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทขององค์กร (Stufflebeam, 2003) รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยด้านการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีบทบาทเฉพาะด้าน ซึ่งชี้ว่ารูปแบบการจัดการศึกษาจะมีประสิทธิผลเมื่อได้รับการยอมรับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างยืดหยุ่นตามบริบทของสถาบัน (Aquilina, 2013; Henriksen et al., 2010; Wylleman et al., 2013)

โดยสรุปจากการอภิปรายผลได้ว่า ผลการวิจัยยืนยันว่าการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาต้องอาศัยระบบเชิงบูรณาการ 6 องค์ประกอบหลัก ซึ่งทำงานเชื่อมโยงกันเพื่อรองรับบทบาทคู่ระหว่างการเรียนวิชาชีพครูและการพัฒนาความเป็นเลิศทางการกีฬา ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ (CFA) แสดงความสอดคล้องได้ดีมาก โดยสะท้อนความสำคัญของระบบสนับสนุน (Support System) ที่มีน้ำหนักสูงสุด ซึ่งช่วยลดความขัดแย้งบทบาทและรักษาความต่อเนื่องทั้งสองด้านได้เป็นอย่างดี ส่วนสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬายังอยู่ในระดับปานกลาง โดยองค์ประกอบด้านหลักสูตรยืดหยุ่นและการเรียนรู้แบบผสมผสานมีข้อจำกัดเชิงโครงสร้างมากที่สุด แสดงถึงความไม่สมดุลระหว่างความต้องการของนักกีฬากับระบบการศึกษาดั้งเดิม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยด้านบทบาทคู่ในระดับนานาชาติ (Wylleman and Lavallee, 2004; Stambulova and Wylleman, 2019; Sorkkila and Aunola, 2020) ดังนั้นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นจึงเป็นการแก้ปัญหาเชิงระบบโดยเริ่มจากการกำหนดนโยบายและโครงสร้าง ไปจนถึงการปฏิบัติตามนโยบายและการสนับสนุนอย่างรอบด้าน โดยสามารถนำไปใช้จริงได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิผลสูง สอดคล้องกับแนวคิดการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบ (Fullan, 2016) และการประเมินเพื่อการพัฒนา (Stufflebeam, 2003) อีกทั้งยังช่วยยกระดับคุณภาพบัณฑิตให้สมดุลทั้งสมรรถนะวิชาชีพครูและศักยภาพกีฬาอย่างยั่งยืน

สรุป

การวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า การจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาจำเป็นต้องพัฒนาในลักษณะเชิงระบบมากกว่าการปรับแก้เฉพาะส่วน เนื่องจากสภาพการดำเนินงานที่มีอยู่แม้จะมีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน แต่ยังไม่สามารถขับเคลื่อนให้เกิดความยืดหยุ่นและความต่อเนื่องที่สอดคล้องกับบทบาทคู่ของผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ การสังเคราะห์องค์ประกอบและการยืนยันเชิงประจักษ์นำไปสู่

รูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ ระบบสนับสนุน และเงื่อนไขเชิงโครงสร้างไว้ภายใต้ทิศทางเดียวกัน ทำให้การพัฒนานักศึกษาครูสามารถดำเนินไปควบคู่กับการพัฒนาความเป็นเลิศทางการกีฬาได้อย่างสมดุล ผลการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสะท้อนความเชื่อมั่นในความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ของรูปแบบดังกล่าว จึงสามารถใช้เป็นกรอบเชิงนโยบายและแนวปฏิบัติในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาในบริบทของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 2 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาครูที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬายังอยู่ในระดับปานกลาง แม้องค์ประกอบสำคัญจะครบถ้วน ดังนั้นมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติและคณะศึกษาศาสตร์ควรพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นในระดับโครงสร้าง เช่น การออกแบบรายวิชาแบบผสมผสาน การปรับตารางเรียนให้สอดคล้องกับภารกิจฝึกซ้อม และการกำหนดกลไกสนับสนุนเชิงระบบอย่างชัดเจน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า รูปแบบการจัดการศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีลักษณะเชิงระบบและบูรณาการองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างเป็นโครงสร้างเดียวกัน ดังนั้นผู้บริหารระดับนโยบายของมหาวิทยาลัยควรนำรูปแบบดังกล่าวไปใช้เป็นกรอบในการกำหนดแนวทางบริหารจัดการศึกษา พร้อมจัดทำแผนขับเคลื่อนในระดับวิทยาเขต และกำหนดกลไกกำกับติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นได้รับการประเมินว่ามีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และมีประโยชน์ในระดับสูง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำรูปแบบไปทดลองใช้ในลักษณะนำร่อง และพัฒนาทรัพยากรสนับสนุน เช่น ระบบให้คำปรึกษา การจัดสรรงบประมาณ และความร่วมมือกับองค์กรกีฬา เพื่อให้การดำเนินงานเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลการนำรูปแบบไปทดลองใช้ในระดับภาคสนาม เพื่อประเมินผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงอยู่ในระบบการศึกษา และความสำเร็จทางการกีฬาในระยะยาว

2.2 ควรขยายการศึกษาไปยังสถาบันอุดมศึกษาที่มีผู้เรียนในบทบาทคู่ (dual-role learners) เพื่อทดสอบความสามารถในการประยุกต์ใช้ของรูปแบบในบริบทที่แตกต่าง

2.3 ควรใช้วิธีวิจัยเชิงทดลองหรือกึ่งทดลองเพื่อตรวจสอบผลของรูปแบบต่อสมรรถนะวิชาชีพครูและความเป็นเลิศทางกีฬา

References

Alexander, A., & Manolchev, C. (2020). The Future of University or Universities of the Future: A Paradox for Uncertain Times. *International Journal of Educational Management*, 34(7), 1143–1153.

Aquilina, D. (2013). A Study of the Relationship Between Elite Athletes' Educational Development and Sporting Performance. *International Journal of the History of Sport*, 30(4), 374–392.

Cosh, S., & Tully, P. J. (2015). All I Have to Do Is Pass: A Discursive Analysis of Student Athletes' Talk About Prioritizing Sport to the Detriment of Education. *Psychology of Sport and Exercise*, 21, 91–98.

Darling-Hammond, L. (2006). *Powerful Teacher Education: Lessons from Exemplary Programs*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.

Fullan, M. (2016). *The New Meaning of Educational Change*. (5th ed.). New York, NY: Teachers College Press.

Gardner, H. (1983). *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*. New York, NY: Basic Books.

Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2019). *Multivariate Data Analysis*. (8th ed.). Boston, MA: Cengage Learning.

Hannan, A., & Retallick, J. (2018). *Education Management and Leadership*. London, England: Routledge.

Henriksen, K., Stambulova, N., & Roessler, K. K. (2010). Successful Talent Development in Track and Field: Considering the Role of Environment. *Psychology of Sport and Exercise*, 11(3), 212–222.

Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2019). *Educational Administration: Theory, Research, and Practice* (10th ed.). New York, NY: McGraw-Hill Education.

Kline, R. B. (2016). *Principles and Practice of Structural Equation Modeling*. (4th ed.). New York, NY: Guilford Press.

Kuettel, A., & Larsen, C. H. (2020). Risk and Protective Factors for Mental Health in Elite Athletes: A Scoping Review. *Sports Medicine*, 50(9), 1675–1695.

OECD. (2019). *Education at a Glance 2019: OECD Indicators*. Paris, France: OECD Publishing.

Owens, R. G., & Valesky, T. C. (2015). *Organizational Behavior in Education: Leadership and School Reform*. (11th ed.). Boston, MA: Pearson.

Phakamach, P., Panjarattanakorn, D., Ratchavieng, A., & Senarith, P. (2023). Integrated Educational Management: Meaning, Objectives, Scope, Functions, and New Directions for Educational Organizations. *Asian Education and Learning Review*, 1(1), 19–34.

Phomma, P., & Tingsabhat, S. (2023). Effects of Physical Education Learning Management with Tai Technique on the Development of Football Abilities and Sportsmanship of Upper Secondary School Students. *Journal of Health, Physical Education and Recreation*, 49(3), 175–182.

Renzulli, J. S. (1986). *The Triad Model: A Guide for Developing Gifted Education Programs*. Mansfield Center, CT: Creative Learning Press.

Sorkkila, M., & Aunola, K. (2020). Risk Factors for Sport and School Burnout in Student-Athletes: The Role of Dual Career Stressors. *European Journal of Sport Science*, 20(9), 1327–1335.

Stambulova, N. B., & Wylleman, P. (2019). Psychology of Athletes' Dual Careers: A Critical Review. *Psychology of Sport and Exercise*, 42, 74–88.

Stambulova, N. B., Engström, C., Franck, A., Linnér, L., & Lindahl, K. (2015). Searching for an Optimal Balance: Dual Career Experiences of Swedish Adolescent Athletes. *Psychology of Sport and Exercise*, 21, 4–14.

Stufflebeam, D. L. (2003). The CIPP Model for Evaluation. In T. Kellaghan & D. L. Stufflebeam (Eds.), *International Handbook of Educational Evaluation* (pp. 31–62). Dordrecht, The Netherlands: Kluwer Academic Publishers.

Subotnik, R. F., Olszewski-Kubilius, P., & Worrell, F. C. (2011). Rethinking Giftedness. *Psychological Science in the Public Interest*, 12(1), 3–54.

Sutthiprapha, P. (2017). *Educational Management for Gifted Learners*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.

Tangsuphat, S. (2011). *Educational Management and Human Resource Development*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.

Teachers' Council of Thailand. (2018). *Professional Standards for Teachers*. Bangkok: Teachers' Council of Thailand.

Thailand National Sports University, Udon Thani Campus. (2022). *Student Dropout Situation Report, Academic Years 2019–2024*. Udon Thani: Academic Affairs Division.

Thailand National Sports University. (2023). *Annual Report 2023*. Retrieved November 12, 2025, from http://old.tnsu.ac.th/web/web3/report/รายงานประจำปี%202566up.pdf

The Office of the Education Council. (2019). *Report on the State of Thai Education*. Bangkok: Office of the Education Council.

Wylleman, P., & Lavallee, D. (2004). A Developmental Perspective on Transitions Faced by Athletes. In M. R. Weiss (Ed.), *Developmental Sport and Exercise Psychology: A Lifespan Perspective* (pp. 507–527). Morgantown, WV: Fitness Information Technology.

Wylleman, P., Reints, A., & De Knop, P. (2013). A Developmental and Holistic Perspective on Athletic Career Development. In P. Sotiaradou & V. De Bosscher (Eds.), *Managing High Performance Sport* (pp. 159–182). London: Routledge.

Xuan, W., & Min, Z. (2024). The Impact of Physical Education on Student Well-Being and Academic Performance. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 9(12), 2664–2672.